

Prof. dr Braco Kovačević, redovni profesor, naučni savjetnik Evropskog defendologija centra Banja Luka

VELIKI RESET - AGENDA DEHUMANIZACIJE I POROBLJAVANJA

Ideje i ideologije nikako nisu beznačajne društvene pojave. Posebno one koje pretenduju globalizaciji i univerzalizaciji svoje duhovne matrice. Tako je i sa idejom i ideologijom tzv. „*Velikog reseta*“.

Povezane sa interesima klasa, slojeva, društvenih pokreta i grupa uopšte, ideje i ideologije insistiraju na njihovom efektuiranju i realizovanju. U tom smislu su se, istorijski posmatrano, ideje i ideologije veoma često koristile kao sredstvo obmanjivanja, manipulisanja pa i ubijanja „neprijatelja“ kao „zla“, o čemu izvanredno piše Aleksandar Solženjicin: „da bi činio zlo, čovek mora pre toga da zlo vidi kao dobro, ili kao logičan i od svih prihvaćen čin. Takva je, na sreću, čovekova priroda da on uvek nastoji da svoje činove *opravda*. Opravdanja su za Magbeta bila slaba, te on postaje žrtva savjesti... Maštovitost i unutrašnja snaga Šekspirovih zločinaca se zaustavljaju na desetak leševa. Jer, oni nisu imali *ideologiju*. Ideologija! Ona je ta koja pruža opravdanje za zločinstvo i istrajnost neophodnu zločincima. Upravo ova socijalna teorija pomaže zločincu da svoje činove obeli u svojim očima i ušima drugih, da bi slušao ne pokude i prokletstvo već pohvale i poštu. Tako, inkvizitori su se oslanjali na hrišćanstvo, osvajači na veličanje domovine, kolonizatori na civilizaciju, nacisti na rasu, jakobinci (od juče i danas) na jednakost, bratstvo i sreću budućih pokolenja. Zahvaljujući upravo ideologiji, palo je XX veku u deo da doživi zločinstva milionskih razmera. Zločinstva koja je nemoguće opovrći, zaobići, prećutati. Kako bismo onda mogli biti bezočni da upravo ponavljamo da zločinaca ne može biti? A ko je onda smakao one grdne milione? Bez zločinaca ne bi bilo ni Arhipelaga“.

Preko ideologije se ljudi organizuju, i u ime nje se bore, antagoniziraju, pa i ubijaju. Ideje, ideologije i doktrine, ekonomske, političke, socijalne, religijske, mogu snažno da utiču na konstrukciju ljudske i društvene stvarnosti.

Kapitalizam je uvijek bio eksploatatorski, imperijalan, militantan i nehuman. Uvijek je nastojao da porobi i iskoristi nacije, države i njihovo stanovništvo. Samo su se načini tog porobljavanja istorijski dopunjavali, mijenjali i razvijali, a sa razvojem tehnologije, i instrumentalizovali. I ta se praksa zadržala i do danas, i ona se temelji na ideologijama, konceptima i agendama. A, jedna od njih se upravo odnosi na koncept, ideju, ideologiju i agendu - „*Velikog reseta*“.

I dan danas mnogi morbidni umovi, političari, vlastodršci, tzv. „naučnici“, mizantropi i tzv. „filantropi“, razmišljaju kako i na koji način kod ljudi da razviju gregarni sindrom mišljenja i ponašanja i kao jednoobraznu gomilu da strpaju u zatvore(ne) prostore od kojih smo smatrali da su najgori oni vezani za

nacističke koncentracione logore, staljinističke gulage, socijalističke „gole otoke“. Ali, najnovija dešavanja sa korona virusom KOVID-19 su pokazala da globalističkim i lokalističkim vlastodržcima ne treba mnogo da, apsolutno suspendujući demokratske institucije, ljudska prava i slobode, a pod izgovorom „širenja ljudskih prava, sloboda i demokratije“, ljude ponovo zatvore nametajući im apriorne „*braing-washing*“ sisteme „ispiranja mozga“, mišljenja i ponašanja. Upravo, jedna od najnovijih ideja odnosi se na tzv. „*Veliki reset*“ (*Great Reset*), odnosno, „*veliko resetovanje*“ pojedinaca, grupa, naroda i država, kultura, obrazovanja, nauke i religije. Tvorac ideje o „velikom resetu“ je osnivač i predsjedavajući *Svjetskog ekonomskog foruma (WEF)* - Klaus Švab.

Kao nevladinu organizaciju Klaus Švab je organizovao *Svjetski ekonomski forum* u Švajcarskoj 1971. godine. Konferencije se održavaju svake godine u švajcarskom Davosu okupljajući moćnu elitu koje predstavljaju transnacionalne korporacije, banke, investicione i farmaceutska kuće, fondacije, itd. U upravnom odboru *Svjetskog ekonomskog foruma* nalaze se: Lorens Fink, izvršni direktor *Ble kroka*, Al Gor, senator i bivši potpredsjednik Sjedinjenih Američkih Država, Mark Karnej kanadski ekonomista i bankar, Kristin Lagard predsjednica *Evropske banke* i bivša predsjednica i izvršna direktorica *Međunarodnog monetarnog fonda*, Andre Hofman, potpredsjednik druge najveće farmaceutske kompanije na svijetu *Hofmann-La Roše*, Rafael Reif inženjer elektrotehnike, pisac i predsjednik *Tehnološkog instituta* u Masačusetsu, Dejvid Rubinštajn predsjednik *Vijeća za vanjske odnose SAD*. Članovi *Svjetskog ekonomskog foruma* su: Čarls, princ od Velsa, kao i Kristalina Georgijevna, direktor MMF-a. Mnoge fondacije, banke i korporacije su povezane sa *Svjetskim ekonomskim forumom*, kao što su: *Absa Group, Allianz Bank, AstraZeneca, Bank of America, Bill & Melinda Gates Foundation, Coca-Cola Company, Credit Suisse, Deutsche Bank, Ericsson, Facebook, Goldman Sachs Huawei Technologies, Google, IBM Jefferson Health, Group Adecco, Grup Adobe, Johnson & Johnson, J.P. Morgan Chase & Co, Luksic Group, Nestlé Novartis, Pfizer, Royal Philips, Takeda Pharmaceutical, Volkswagen Group, Volvo Group, VTB Bank...*

U 1992. godini Klaus Švab osniva školu *Globalnih lidera sutrašnjice (Global Leaders for Tomorrow)*, koja je 2004. godine uspostavljena kao *Mladi globalni lideri*, i tu su školu pohađali mnoge poznate osobe, kao što su premijerka Novog Zelanda Jacinda Ardern, Emanuel Makron, Sebastijan Kurc, Viktor Orban, Žan-Klod Junker, Analen Berbok, Bil Gejts, Džef Bezos, Ričard Branson, Čelzi Klinton. Ideja je da na lokalnim nivoima škola stvori mrežu globalne elite koja bi vladala svijetom. U 2012. godini se osniva *Zajednica globalnih oblikovalaca (Global Shapers Community)*, koja iz cijelog svijeta u sebe okuplja, kao potencijalnu elitu, osobe mlađe od 30 godina.

Agenda „*Velikog reseta*“ konceptualno je inaugurisana na pedesetom skupu *Svjetskog ekonomskog foruma*, održanog u junu 2020. godine. Obuhvata tri nivoa resetovanja: *makro-resetovanje* – nastalo pod uticajem pandemije

polovinom 2020. godine, a odnosi se na oblasti ekonomije, društva, geopolitike, životne sredine i tehnologije; *mikro-resetovanje* – odnosi se na „zaključavanje“ kompanija, preduzeća, industrijskih grana s ciljem utvrđivanja „otpornosti“ na urušavanje u vanrednim okolnostima, i *individualno resetovanje*. U tom smislu Georgieva govori o rastu, i to - *zelenom rastu*, tj. ekonomiji povećanja privatnih inicijativa, povećanja radnih mjesta uz smanjenje ugljenika i poboljšanje klimatskih uslova; *pametnom rastu*, tj. razvoju digitalnih ekonomija koje smanjuju razliku između naprednih ekonomija i onih koje zaostaju, i *pravednijem rastu*, koji se odnosi na ulaganje u ljude, socijalne programe, obrazovanje.

Objavljivanje agende „*Velikog reseta*“ izazvala je brojne reakcije, a one su pozitivne i negativne.

One pozitivne ističu da je riječ o „humanom“ konceptu kojeg su podržale Ujedinjene nacije, mnogi lideri i uticajne osobe u svijetu, kao i korporacije, te listovi poput *Njujork Tajmasa*, *Gardijana*, i drugih. „*Veliki reset*“ se dovodi u vezu sa *Strategijom održivog razvoja UN 2030*. Resetovanje se odnosi na pronalaženje održivosti za nejednakosti i siromaštvo, klimatske promjene, kao i promjene tržište rada („*onlajn*“ rad, kućni rad, prekvalifikaciju radne snage), kao i na borbu protiv pandemije virusa KOVID-19. Razlozi uvođenja „*Velikog reseta*“ su, kako njegovi zagovornici ističu, zbog potrebe za svijetom koji treba biti „inkluzivniji, pravedniji i sa više poštovanja prema Majci prirodi“.

Ali, postoje i negativne reakcije na primjenu agende „*Velikog reseta*“.

Mnogi smatraju da je uvođenje raznih mjera u vezi sa pandemijom KOVID-19 zapravo realizacija manipulativne ideje, ideologije i agende „*Velikog reseta*“. Upravo je pandemija dovela do uvođenja represivnih mjera na globalnom nivou, a koje se odnose na ograničavanje slobode kretanja, ograničavanje artikulacije slobodnog kritičkog mišljenja, suspendovanje demokratije i ljudskih prava i uvođenje raznih oblika intervencionizma, povećanja cenzure, političkog i policijskog pritiska, nadzora i kontrole, autoritarizma i totalitarizma. Uostalom, i autoritarizam i totalitarizam nastoje da stvore nekog „novoga čovjeka“. Pri tome koriste „velike ideje“, kao što ih koriste i zagovornici uvođenja „*Velikog reseta*“. I oni koriste „velike riječi“ iz humanističkog vokabulara, ali istorijska iskustva pokazuju da iza „velikih riječi“ obično stoji i *Velika Manipulacija*. Konačno, svaka vrsta propagande, a jedna od njih je i ova, ima ulogu da sakrije očigledno problematične ciljeve onih koji ih propagiraju, a koji svoje ciljeve uvijaju „u oblance opšteprihvaćenih ideala“. Zato propaganda koristi jezik visokomoralnih ideala u svrhu ujedinjenja ljudi iza ciljeva koji bi se inače smatrali neprihvatljivim.

Resetovanje o kojem govore „filantropi“, a zapravo manipulanti i mizantropi, ima isti nehumani, eksploatatorski i nedemokratski sadržaj, ali samo različite alate i instrumente kojim skrivaju svoj autoritarizam i totalitarizam.

